

Лектор
Мила Барјактаревих

Превод резимеа
Миомира Бранковић

Насловна сѝрана
Никола Костандиновић

Илустрација на насловној сѝрани:
Српски железничари на школовању у Француској 1916.
Из породичног албума породице Косанових

Штампа:
„Чигоја - Штампа”, Београд, Студентски трг 15
e-mail: chigoja@eunet.yu

Ослобођено пореза на промет мишљењем министарства за науку и технологију СР Србије бр. 413-00-419/94-01 од 14. јуна 1994. године.

САДРЖАЈ CONTENTS

Чланци Articles

Christian Promitzer, *Austrian Images of the Slavs: From the Habsburg Monarchy to National Socialism* 197
Аустријска слика Словена: Од Хабзбуршке монархије до националсоцијализма

Бојан Б. Димитријевић, *Женска равногорска организација у Србији 1944. године* 221
Bojan Dimitrijević, *Women's Ravna Gora Organization in Serbia in 1944*

Из истраживања Researches

Саша Кнежевић, *Енглези о црногорском начину живота (XIX в.)* 234
Saša Knežević, *The English about Montenegrins' lifestyle in XIX Century*

Чедомир Антић, *Историја једног доушника*
Прилог Томе Павловића историји Србије 70-тих и 80-тих година XIX века 227
Čedomir Antić, *History of one informant. A Contribution of Toma Pavlović for History of Serbia in 1870's and 1880'.*

Ида Лабудовић, *Боравак припадника заједнице југословенских Јевреја у Будимпешти, током напада НАТО на СР Југославију март-јун 1999, солидарности и идентитет* 270
Ida Labudović, *The Stay of Yugoslav Jews Community Members in Budapest During NATO Air Strikes (march-june 1999). Solidarity and Identity.*

Баштине Heritages

Арсен Ђуровић, *Енглески завод за српску сирочад* 278
Arsen Đurović, *English Institution for Serbian Orphans*

О идејама и књигама On ideas and books

Горан Милорадовић, *Мирослав Јовановић, Досељавање руских избеглица у Краљевину СХС 1919–1924, Сѝубови културе, Београд 1996, с. 385* 286

Christian Promitzer

UDC 943.95(=81)

Austrian Images of the Slavs: From the Habsburg Monarchy to National Socialism

In 1819 the Austrian poet Franz Grillparzer visited the crownland of Styria, which in the south was populated by Slovenes. Leaving the German part of the country, he wrote in his journal:

„The beautiful, chereeful region of the German Styrians ends and that of the Slovans begins. [...] The landscape is barren and unpleasant more and more, the cottages in all of the Slovene Styria are bad and filthy; the people is looking poor, the children are running some half miles along with the coach begging for money.”¹

Grillparzer is only one of many Austrian intellectuals who assumed anti-Slav attitudes. These attitudes can be traced from the early 19th century until the period of the Third Reich in Austria (1938–1945). So, even if inconvenient, one has to pose the question, if there is a continuity between the anti-Slav attitudes of Grillparzer’s time and the racist policy of the National Socialists, especially the Austrian National Socialists, a century later.

Anti-Slav paradigms are not restricted to the last two centuries,² and hostile attitudes are not the only ones expressed by Austrians towards the Slavs. But a specific Austro-German discourse on the Slavs developed during the 19th and 20th centuries, which influenced by the perception of cultural boundaries. So it seems practicable to concentrate on two paradigmatic nations: the Slovenes, located within a cultural frontier which marked the German „core lands” of „Southeastern Central Europe”, and the Serbs of the Kingdom of Serbia. Serbia was a neighbor of the Habsburg Monarchy, but it was considered part of the Balkans separated from „Southeastern Central Europe” by a second cultural frontier.³ It was outside the national, but not the imperial interests of the German élites.

1 Quoted after Gerhart Reckzeh, *Grillparzer und die Slaven* (Weimar 1929) (Forschungen zur neuen Literaturgeschichte LIX) p. 24.

2 See Kiril Petkov, *Infidels, Turks, and women: The South Slavs in the German mind*, ca. 1400–1600 (Frankfurt/Main 1997).